

Giordano Bruno

Nejznámějším renesančním přírodním filozofem, ale i hrdinou a mučedníkem vědy je Ital **GIORDANO BRUNO** (1548 - 1600). Narodil se v městečku Nola u Neapole a vždy uváděl jako své domovské město Nolanus. Mladá léta svého života strávil v dominikánských klášterech v Neapoli a v Římě, kde se učil odříkání, ale kde také získal fenomenální znalosti - jazykové, filozofické i přírodovědné. Proto vždy prohlašoval, že jeho oborem jsou všechny vědy. Díky své odbojné povaze a zpochybňování církevních dogmat se často dostával do konfliktu s klášterním řádem, a proto se stal zběhlým mnichem.

Obr. 115

Od roku 1576 do roku 1592 bloudil Evropou a marně se snažil uplatnit na některé [evropské univerzitě](#), kde by mohl hlásat své názory. V té době se mu nedařilo dobře, často živořil a žil jako psanec. Přitom si ale uchoval svojí hrdost a pocit intelektuální nezávislosti. Jeho tajnou zbraní byla také znalost tajných esoterických nauk a hermetických nauk (vědy, které vycházejí z antického učení, astrologie, tarotových karet, ...). V roce 1588 strávil půl roku v rudolfínské Praze a od císaře Rudolfa II. získal finanční podporu. Nakonec se vrátil zpět do Itálie do Benátek, kde byl v roce 1592 na udání zatčen inkvizicí jako kacíř. Byl vydán do Říma a tam byl až do své smrti vyslýchán a vězněn. Dne 17. 2. 1600 byl upálen na hranici na náměstí Květů v Římě. Jeho upálení může být vnímáno jako mezník uzavírající éru středověku a jeho tmářství a otevírající cestu novému a lidštějšímu věku. Po jeho smrti byly jeho knihy zakázány a zabavovány.

Bruno byl jako spisovatel velmi plodný a měl mimořádnou paměť. Psal latinsky a italsky, ve svých dílech kritizoval učení [Aristotela](#), napadal současné učence, matematiky a filozofy pro jejich neschopnost pochopit přírodu, mnichy a církve pro jejich pokrytectví a ziskuchtivost a tehdejší univerzity obviňoval, že nedopřávají jedincům svobodu slova a vlastního názoru. Byl téměř stále v konfliktních situacích, ale na druhou stranu imponoval hrstce svých stoupenců. V jeho názorech mu Bůh a příroda splývají v jedno, byl zastáncem [atomismu](#) a ve své [kosmologii](#) navazoval na učení

Mikuláše [Kusánského](#). Vesmír je podle něho nekonečný, [planety](#) jsou světy podobné naší [Zemi](#) a křišťálové sféry jsou výplodem „duševních chudáků“. Při pohledu na [nebeskou](#) oblohu vnímal, že [hvězdy](#) jsou rozestaveny prostorově do hloubky a vysmíval se astronomům, že jako „slepí krtci“ nevidí, že jedna hvězda je dále než jiná. Astronomové to v té době skutečně neviděli a vidět ani nemohli. Pro měření [paralax](#) hvězd, které by jednoznačně prokázaly různé vzdálenosti hvězd od Země, nebyly ještě známy dostatečně přesné přístroje. Zatímco zastánci Aristotelova učení se nekonečného prostoru děsili, Bruno se jím opájel.

Kosmologie, kterou popisuje Bruno, se od současné kosmologie výrazně liší, ale přesto ve svých názorech učinil velký krok kupředu. Jako následník Mikuláše [Koperníka](#) se ve svých úvahách zabýval větší částí vesmíru než on. A Koperníkův přínos je zřejmý: od dob antiky byl první, kdo minimálně [Sluneční soustavě](#) dal správné řádové rozměry.

© **Encyklopedie Fyziky** (<http://fyzika.jreichl.com>); **Jaroslav Reichl, Martin Všeticka**

Licence <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/> zakazuje úpravy a komerční distribuci.